

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **S. G.**, zastoupeného Mgr. Alenou Kružíkovou, advokátkou se sídlem Příkop 2a, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 15. 12. 2003, č. j. OAM-676/VL-16-P11-2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 1. 2005, č. j. 55 Az 22/2004-52,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Odměna advokátky Mgr. Aleny Kružíkové **se u r č u j e** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 12. 2003 neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; zároveň vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 tohoto zákona.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce označil obecným způsobem ustanovení správního řádu, která žalovaný podle jeho názoru porušil (§ 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46, § 47 odst. 3), a citoval jejich znění; porušen byl prý i § 12 a § 91 zákona o azylu. Tyto obecné námitky doplnil pak žalobce o vyličení svého skutkového příběhu a nepravostí panujících v jeho vlasti; zpochybnil především, že by žádal o azyl s cílem legalizovat si pobyt, protože pravým důvodem jeho odchodu z vlasti byl nesouhlas s politikou prezidenta Jelcina,

s nímž se žalobce dostal do osobního sporu pro veřejnou prezentaci svých politických názorů. Žalobcův bratr byl v roce 1993 zavražděn a jeho synové byli v roce 1994 uneseni. Poté, co je žalobce vykoupil, poslal celou rodinu do A. a sám též odjel z R. Ačkoli žalovaný zdůraznil, že k únosu došlo již před více než deseti lety, žalobce a jeho rodinu poznamenala tato skutečnost navždy a nikdy se v R. nebudou cítit bezpečně. I nyní, za vlády prezidenta Putina, mají stále velkou moc Jelcinovi lidé. Ani na míře kriminality a porušování lidských práv se nic nezměnilo. Člověk může buď mlčet, nebo projevit názor, a riskovat tak život. Proto je žalobce přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a navrhl, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 25. 1. 2004. Uvedl, že žalobce vůbec nekonkretizoval namítané vady správního řízení, a soud se tak jimi nemohl zabývat; co se pak týče okolností žalobcova života, v nichž žalobce spatřoval důvod pro udělení azylu podle § 12, resp. § 14 zákona o azylu, soud se ztotožnil se žalovaným: žalobce totiž opustil svou vlast pro celkovou nespokojenost s tamější situací, nikoli pro politické pronásledování. Konečně soud dodal, že na udělení humanitárního azylu podle § 14 není právní nárok.

Žalobce napadl tento rozsudek kasační stížností. Namítl zde, že žalovaný hodnotil důvody jeho žádosti na základě jediné zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA vydané dne 4. 3. 2002. Žalobce již v žalobě poukázal na to, že si žalovaný neopatřil veškeré podklady za účelem zjištění objektivního stavu věci; nyní to upřesnil tak, že informace obsažené v použité zprávě byly v okamžiku vydání rozhodnutí v jeho věci již tři roky staré, a tedy nepřesné a neaktuální. Aktuální zpráva za rok 2004 přitom uvádí, že stav dodržování lidských práv zůstává nevyhovující a v některých oblastech se dokonce zhoršil. Žalovaný tak pochybil tím, že při rozhodování nepoužil informace z této novější zprávy. Krajský soud však na tuto námitku nereagoval, což činí jeho rozsudek nepřezkoumatelným. Dále žalobce uvedl, že krajský soud se ve svém rozsudku zmínil o sděleních Úřadu pro zahraniční styky a informace ze dne 6. 6. 2003 a 10. 10. 2003; v odůvodnění rozhodnutí žalovaného však zmínka o těchto informacích chybí. To zakládá porušení povinnosti správního orgánu uvést v rozhodnutí všechny důkazní prostředky, které v řízení shromáždil a na jejichž základě rozhodl; tento postup žalobci znemožnil vyjádřit se k těmto důkazním prostředkům v žalobě. Konečně žalobce – jakkoli si je vědom toho, že i v kasačním řízení soud vychází ze skutkového stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu – poukázal na to, že během řízení o azylu onemocněl středně těžkou formou cukrovky. Spolu s jeho pokročilým věkem a skutečností, že již nemá v zemi původu nikoho blízkého, to zakládá důvod pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Ani žalovaný, ani krajský soud přitom ve svých rozhodnutích neuvedli, proč žalobce nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu: pouhý odkaz na „posouzení případu“, jaký učinil krajský soud, považuje žalobce za nedostatečný. Žalobce proto navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení.

Kasační stížnost je převážně nepřijatelná; ve zbytku pak není důvodná.

Žalobce jednak namítal zastaralost informací obsažených ve zprávě MZV USA z března 2002 a vytýkal žalovanému, že nepoužil aktuálnější zprávy; takovou námitku však v žalobním řízení neuplatnil, a je tak nutno ji považovat za tzv. nový důvod ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Žalobce sice tvrdí, že již v žalobě vytýkal žalovanému, že si neopatřil veškeré potřebné podklady; nynější námitka však s takovou žalobní námitkou není totožná. To, co žalobce považuje za žalobní námitku, bylo totiž v žalobě řečeno naprosto obecně, jak je to patrné i ze shora popsaného obsahu žaloby: žalobce doslova uvedl, že žalovaný „porušil § 32 odst. 1 (pozn.: správního řádu), nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci

a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí“. Z této formulace, která je v podstatě jen citací uvedeného ustanovení převedeného do záporu, rozhodně neplyne, že by jí žalobce zpochybňoval právě obsah, věrohodnost či aktuálnost zprávy MZV USA, kterou žalovaný použil při svém rozhodování. Není na krajském soudu, aby domýšlel, co přesně chtěl žalobce touto obecnou formulací sdělit; ostatně by to ani nebylo možné. Už vůbec pak nelze tvrdit, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, pokud se v něm krajský soud nevěnoval námitce, která nebyla řádně vznesena. Naopak je nesporné, že námitka byla konkretizována, a tedy řádně uplatněna, poprvé až v kasačním řízení, a je tak námitkou novou, což činí kasační stížnost v této části nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

Totéž platí i o námitkách vztahujících se k institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ať už je žalobce odůvodňuje svým onemocněním jakožto nově se vyskytnuvší skutečností, nebo svým pokročilým věkem a tím, že v zemi původu již nemá nikoho blízkého: v žalobě totiž žalobce nijak nebrojil proti výroku podle tohoto ustanovení. Veškeré skutkové okolnosti, které zde vylíčil, se jak podle svého obsahu, tak podle struktury žaloby (vylíčení příběhu je zakončeno větou „z výše uvedených důvodů jsem opustil zemi původu a domnívám se, že splňuji podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu“) vztahují k důvodům podle § 12 písm. a) zákona o azylu, tedy k důvodům založeným pronásledováním pro uplatňování politických práv a svobod. Není zřejmé, proč krajský soud věnoval jeden odstavec odůvodnění svého rozsudku právě otázce humanitárního azylu, pokud výrok o neudělení humanitárního azylu nebyl v žalobě nijak zpochybněn. Žalobce v záhlaví žaloby uvedl, že napadá rozhodnutí žalovaného „v rozsahu výroku o neudělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu“; v jejím závěru pak shrnul věc takto: „žalovaný tím, že mojí osobě azyl dle ustanovení §§ 12 a 14 neudělil, (...) moji žádost o udělení azylu v ČR posoudil nesprávně ...“. Pouhé číselné označení určitého ustanovení v textu žaloby (či jiného podání k soudu) ovšem ještě neutváří žalobní námitku, pokud není doplněno o dostatečně určitá tvrzení a výtky zpochybňující právní závěry žalovaného vzešlé právě z aplikace označeného ustanovení. Žádné takové upřesnění v žalobě obsaženo nebylo. Dotčený odstavec, v němž krajský soud přezkoumal i závěry, které nebyl žalobou řádně zpochybněny, jistě nepůsobí nezákonnost: je pouze nadbytečný. Zároveň však to, že se krajský soud touto otázkou zabýval, nemohlo nijak rozšířit žalobcovy procesní možnosti v následném kasačním řízení. V žalobě tedy výrok podle § 14 zákona o azylu řádně napaden nebyl; proto je i tento důvod novým důvodem zakládajícím nepřipustnost kasační stížnosti podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

Jedinou přezkoumatelnou námitkou tak zůstává námitka, podle níž žalovaný ve svém rozhodnutí zamlčel, že ve správním spisu jsou založena i sdělení Úřadu pro zahraniční styky a informace ze dne 6. 6. 2003 a 10. 10. 2003, a porušil tak svou povinnost zahrnout do odůvodnění rozhodnutí všechny shromážděné důkazní prostředky, na jejichž základě rozhodl; tím žalobci znemožnil, aby tam obsažené informace zpochybnil v žalobě. Této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Žalobce má pravdu jen potud, že správní orgán musí v odůvodnění rozhodnutí uvést všechny skutečnosti, které ho vedly k zaujatému závěru, a argumentačně vyvrátit obsah těch účastnických tvrzení, námitek či jím předložených důkazních prostředků, které jsou s tímto závěrem v rozporu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2003, č. j. 2 A 552/2002-25, dostupný na adrese www.nssoud.cz). To však neznamená, že by se správní orgán musel vyjadřovat ke každé informaci, kterou si z vlastní iniciativy obstaral v průběhu správního řízení. Rozhodnutí, jímž žalovaný žalobci neudělil azyl, obsahuje dostatek zjištění a informací pro závěr, že důvody pro udělení azylu nejsou u žalobce dány. Informaci, podle níž žalobce nikdy nebyl poslancem Státní dumy, žalovaný ve své argumentaci vůbec nepoužil; přitom

je odůvodnění jeho rozhodnutí logicky soudržné a právní závěry žalovaného jsou v úplnosti podloženy skutkovými zjištěními, která jsou zde popsána. Informace, které žalovaný nezahrnul do své argumentace, nebyly ostatně pro žalobce příznivé: naopak jen stvrzovaly jednoznačný závěr žalovaného o tom, že žalobce nebyl pronásledován pro svou politickou činnost.

Žalobce kromě toho dostal možnost vyjádřit se k této informaci při jednání u krajského soudu a této možnosti využil; nebyl tedy nijak zkrácen tím, že na ni nemohl reagovat již v žalobě. Oproti informaci Úřadu pro zahraniční styky a informace o tom, že nikdy nebyl poslancem Státní dumy, postavil žalobce sdělení, že v dumě působil jen krátce, v období od r. 1991 do r. 1995. Tím tuto informaci nevyvrátil; přitom nenavrhoval jakkoli doplnit dokazování. Závěr, že žalobcova aktivní politická činnost nebyla prokázána, tak obstál i v řízení před soudem.

V kasačním řízení tedy žalobce uplatnil převážně nové důvody uplatněné poprvé až v kasačním řízení; kasační stížnost je proto částečně nepřipustná. Jediné přípustné žalobcově námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly. Zástupkyni, která byla žalobci ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu). Soud proto přiznal žalobcově zástupkyni v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 1000 Kč za jeden úkon právní služby a 75 Kč jako paušální náhradu výdajů s tímto úkonem spojených (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupkyni náleží 1075 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2006

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu